

Sve strojeve za

poljodeljstvo i vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za uljice
stiskalnice (pres) za vino sa novim diferencijalnim tiskom;
hidrauličke stiskalnice za vino,
nošnosti pri aparatu proti peronspori te za sumporanje,
mlinove za grožđe, posve nove konstrukcije,
nove sviljike na zrak za hvaćanje letećih zarezača (insekti),
sizzalke za vino, clevi za vino, konobarsko
orudje, također i sve druge gospodarske strojeve kao
tricure, vtile, mlatilnice i. t. d.
slijede u načinu tvorničke cene.

I.G. HELLER,

Beč, Praterstrasse 49.

Katalozi, badava i franko. Dopravlju se u svim jezicima.

P. n. g. g. trgovcima i pekarima!

Potpisani objavljujemo, da ćemo dne 9. svibnja ove god.
otvoriti

Novogradisku tvornicu kvasca

u NOVOJ GRADISKI.

Pouzdano se nadamo, da će svaki ovo novo mesto poduzeće podu-
prijeti te svu svoju potrebu kvasca kod nas nabavljati.

Jamčimo za osobitu vršinu, te solidnu i bez podvrgku.
Veličanjem Zatluka i Sokač, vlastoci.

RODOLJUBI! kupujte samo Cirilo-Metodijiske žigice!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovite i nepadajuće kapljice sv. Marka upotrebljavaju: se za vanjsku i unutrašnju porabu. Osobito odstranjuju: karanje, po kosti, nogu i rokul, te izleće svaka glavobolja. Oni nedostojno spasio-no djejuju kod bolesti ženica, ublažuju katar, umiruju izbačivanje, otklanjaju naduhavanje, boli i grčere, pospješuju bolju pro-
toku, čiste krv i crijeva. Progno velike i male
gljice, te sve bolesti od glistu do dolazeće. Djejuju
izvrstno, proti bravapovolji i promuklošći. Lječe sve
bolesti jetra i sluzene te koliku i trganje u želudcu.
Progno svaku gronjicu i sve bolesti od gronjice
do dolazeće. Najbolje je sredstvo protiv materičkih
danas i ličajskoj kući. Dobijet je samo: **Gradiska Ljekarna, Zagreb.** Stoga
ne neka točno narute pod naslovom: **Gradiska Ljekarna, Zagreb, Markov trg broj 29**
po pokraj crkve sv. Marka — Novac neka se salje napred ili pozadom. — Manje od jednog tucketa (12 bučica) — Cena je slijedeća i to franka na svaku postu:
1 tucus (12 buč.) 4 K, 2 tucus (24 buč.) 8 K, 3 tucus (36 buč.) 11 K, 4 tucus (48 buč.) 14-60 K, 5 tucus (60 buč.) 17 K. — Posjedujemo tucus i tucus primjerice, da ih nije moguće ovdje tiskati, zato navodimo samo šifru gr. „Koja su“ sa osobilim nispjelom potraživatelj **Kapljice sv. Marka** te podpunoma ozdravite: Iv. Bartulić, adresa: Janko Kralj, kr. nadlugar; Stj. Borić, župnik; Ilija Manić, opamtar; Sofija Vukelić, sličica; Žoje Seljančić, seljak itd. itd.

Utemeljena god. 1360.

Gradска Ljekarna, Zagreb.
Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad, Markov trg.

Po visokoj kr. zem. vladu proglašena ljekovitom vodom rudnicom
čista alkalicko-murička

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije

stolno piće,

već je i najkoristnija i najglasovitija

liekovita voda, * * *
koja je od prvih liečničkih autoriteti preporučena i djeluje os-
kaditičivo kod kolici želuda, pluća, rečnjaka, raznih katar-
astava, ralebita, kamenica, hemoroida (zlatnežice), nateklih
i zravnih jetra, žgaravice i raznih ženskih bolesti

* * * Odlikovana sa različitim
i srebrnenim kolajna.

Upraviteljstvo vrela Apatovačke kiselice,
Zagreb. Ilicen broj 17.

Dobita se u svim ljekarnama, trgovinama mirisima, restoranima i poslovnicama

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadruge, Prima novac na stendiju od svakoga, ako i nije član
koji uplačuju zadružnih dijelova jedan ili
više po kruna 20.

Vraća na stendiju možene iznose do 100 K bez pred-
nose do 400 K uz odzak od 8 dana, iznose do 1000 K uz odzak od
14 dana, a tako i veće iznose ako se nije kod uloženja suglasno
ustanovio veći ili manji rok za odzak.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. 3—7 sati
po podne, u nedjelje i blagdane
osim julijskog i avgustskog mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Ciale br. 5, prizemne
ilevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo

1. Državni tiskar i knjigovežnica

2. Tiskara i knjigovežnica

3. Krmpotić i dr. u Puli.

preporuča:

1. Tiskalnice za občine.

1. Skriptala o izaku epidemije. 2. Svje-
dočba za oprost od prisutne službe. 3. "Omni-
bus" tiskalnice (skriptala bez teksta u glavi
s svakom porabom). 4. Izak i svjedočba za
djake. 5. Izak u talijanskom jeziku. 6. Molja
za oprost od prisutne službe. 7. Izak sa svje-
dochrami. 8. Inventari aktuvin glava ili uložci.
9. Inventari pasivni glava (ulozci). 10. Inventari
mobilnih glava ili uložci. 11. Izak odgođenih
troškova. 12. Sljane ukapančenih tiskalnica.
13. Izak s promjenjivim tiskalnicama
vojnicića (glava ili uložci). 14. Izak i svje-
dočba za moljite i molitve. 15. Zapisi izbornika
(glava ili uložci). 16. Glasovni izak i. 16. e
kontrolni izak za občinske izbore. 17. Dnev-
nik dohodata i troškova. 18. Glasova knjiga.
19. Pomoći dnevnik. 20. Zapisnik podnesata
(glava ili uložci). 21. Pronaći glava. 22.
Proračun, uložci. 23. Zaključni račun, glava.
24. Zaključni račun, uložci. 25. Zapisi izbor-
nog mjeseca. 26. Ogledni listi o umrlih.
27. Obiteljsko-obavještajna skriptala. 28. Skri-
ptala o cijeni i gođevi krde. 29. Zapisnik
kaznenih prestupaka. 30. Prilog zakazu
(glava ili uložci). 31. Izak nadnica. 32. Za-
pisnik soli. 33. Prijavni i pregledni list za
oprost poreza kod početnja rukije za svoju po-
rabu. 34. Občinska svjedočba za bolnici.
35. Knjizice sa kuponi za doznačnu soli.

4. Tiskalnice za dražitva za Stodnju i zajmove te stodnico.

1. Domaćnice. 2. Zadržne knjizice. 3. Stodnische (uložne) knjizice. 4. Zadružnice. 5. Molje za zajam. 6. Dnevnik blagajne. 7.

Knjiga dužnika. 8. Knjiga članova. 9. Knjiga zadružnih dijelova. 10. Knjiga uložaka za Režiješenovice. 11. Knjiga uložaka za občine Stodnici. 12. Doznačka za primetak. 13. Do-
značka za izdatak.

5. Tiskalnice za gospod. državu.

1. Dnevnik blagajne. 2. Knjiga vjerovnika
i džurnika. 3. Knjige za skrivno robe. 4. Knjiga
privreda. 5. Zadružne knjizice.

6. Tiskalnice za pravne poslove.

1. Tužbe. 2. Napis (rubrum) k tužbi.
3. Punomoći. 4. Predlog zapljene. 5. Napis
k predlogu zapljene. 6. Komprobacione pogodbe.
7. Zadružnice za obču porabu.

7. Razna knjizice.

1. Kokolj. Grammatik der kroatischen
oder serbischen Sprache. 2. Pjesma: "Palovnjača" rapsod. broda
Marije Teresije. 3. Antili. Kubu. 4. Pjesma: "Pjesme pomorštice ili palovanje rat-
nog broda, Fran Josipa I." 5. Kreš. 4. Pjesma: "Rat u Kini ili palovanje ratnih
brodova" Elizabeti i Aspera u Kini. 5. Knjizice: O pristojnom ponašanju, sastavio V.
Rubčić. 6. Časopis: "Sv. Petar".

PÖBOZNI MÖRNAR. Militärw-

und portugiesischer Kriegsmärkte und
ponorce. Sastavio Karlo Kokolj. Is-
peljan o. i. 57. ratne monarhie. Odobrena
od njegove preširelosti biskupa Mahnića
i rođnjeg biskupa Bidiopotskog. — Cijena
terto reganom 50 h. s poslovom.

Osim gornjih tiskalnica imade pod-
puni zalihi tiskalnica u njemackom je-
ziku za c. i kr. brodove, kojih izdaju se
Salje franko postaricne.

Preporučuje se dalje zalihi papira koji
konceptnoga tiskalnicarskoga u svih
formatih, težinah i crtanjih (rastriranju),
na debelo (najmanje od svake vrsti 250
arka).

Omoti u svih mogućim formatih za
privatne, trgovачke ili službene svrhe.

Prima i izravno, avakovstne na-
rube, posjetnice svih veličina, pozive,
adresne karte, rasporedje i u obće svra-
kovršnu radnju zasjecajući u tiskarsku
knjigovežku struku.

Prima i izravno, avakovstne na-
rube, posjetnice svih veličina, pozive,
adresne karte, rasporedje i u obće svra-
kovršnu radnju zasjecajući u tiskarsku
knjigovežku struku.

Prima i izravno, avakovstne na-
rube, posjetnice svih veličina, pozive,
adresne karte, rasporedje i u obće svra-
kovršnu radnju zasjecajući u tiskarsku
knjigovežku struku.

Prima i izravno, avakovstne na-
rube, posjetnice svih veličina, pozive,
adresne karte, rasporedje i u obće svra-
kovršnu radnju zasjecajući u tiskarsku
knjigovežku struku.

Prima i izravno, avakovstne na-
rube, posjetnice svih veličina, pozive,
adresne karte, rasporedje i u obće svra-
kovršnu radnju zasjecajući u tiskarsku
knjigovežku struku.

Prima i izravno, avakovstne na-
rube, posjetnice svih veličina, pozive,
adresne karte, rasporedje i u obće svra-
kovršnu radnju zasjecajući u tiskarsku
knjigovežku struku.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rasta male stvari, a do loga sve poštarvi“. Naroda poslovica.

Cekovnog računa br. 847-149.

Telefon utakje broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskara J. Kimpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

Radi sutrašnjeg blagdana Spasovo, ovaj broj izdali smo danas.

valjano odlučivali. Predstavljam predstavnika c. kr. kotarske političke oblasti, gosp. komesara Dra. Skaberné.

Veleslavane gospodje i gospodjice!

Veleslavane gospodje!

Deset je već punih godina, što „Družba“ vrši svoju plemenitu zadatku; ovo je danas jedanaste njezina redovita glavna skupština.

Prve godine 1894. nije se skupština kod prvoga saziva ni obdržavati mogla, jer nije došao dovoljan broj članova i članica. Toga se kasnije već nikad dogodilo nije. U krasnom „Zori domu“ u Opatiji sakupljalo se je svake godine sve to više ljudi; dan skupština postajao je svečanim danom.

Sakupljali su se ljudi poglavito iz Opatije, Veloškoga, Kastva i Kastavčine, Vrpinca, Lovrana, Stogod iz Mošćenica, Poreča; pojedinci, s otoka i s ovaj kraj Učke. Većinom bili su jedni ljudi.

Već vreme vremena se je govorilo i poticalo, da bi se skupština obdržavala po drugim mjestima Istru. Pri tom je članovom i ravnateljstvu lebdoval pred očima slovenska „Družba“ sv. Cirila i Metoda“, koja svake godine drugdje obdržaje svoju skupštinu.

Tada se postiže u glavnom dvoje: Širim kružovom naroda u raznih stranah daje se prilika, da upozne ponekle iz bližega „Družbu“ i njezine svrhe; onim, koji mogu i hoće doje se zgoda, da upoznaju krajevi i ljudje naše Istru:

Livade, ove krasne Livade, prve su u kojih smo se eto sastali izvan Opatije. Postigli smo oboju prije spomenutu svrhu. Doslo nas je ovamo prilično na kraj Učke, iz sjeverne, srednje i južne Istru, u ovaj krasni, više zapadni kraj. Sakupilo se je naroda iz Oprtaljčine, Motovunčine, Vizinadinske, Višnjančine, Poreštine, Bujščine, koji se svaki ovdje posve domaćim smatraje.

Kao predsjednik „Družbe“, u ime njezino, u ime ravnateljstva, u ime svoje, pozdravljaju najpre Tebe zapušteni i čestili i dobri narode! Pozdravljaju Vas domaćine, koji ste nas ovako vesela srećom primili. Pozdravljaju Vas starije i mladje. Pozdravljaju i one, koji nisu mogli doći. Vi prisutni donesite njim naše srdačne pozdrave, i recite njim, da jih pozdravljaju prijatelji, braća, željeći Vam svim svakodobro. Pozdravljaju pak Vas, koji ste se iz dalje ovamo potrudili, Vas, mnoge, vjernje posjetnike, i posjetnice „Družbinu“ skupština. Pozdravljaju Vas, uvjereni da nećete žaliti ni truda ni troška, da ćete odnijeti najugodnije utiske od ovih krajeva, i od ovih ljudi, naše braće po krv i jezik, čuvstviti i ležnjak.

Danas, kao da slavimo navršeno desetogodišnjicu rada „Družbe“, koja se je osnovala 1893., a počela redovito raditi 1894. Okolnosti, koje su dale povodu osnivanju „Družbe“ obstoje i danas. A te su: Pojeba škola; obstoje, da nam nedaju skolu oni, koji bi bili po zakonu dužni; okolnost, da bi inorodici htjeli naš narod sami sebi odudjiti, odustrođiti.

Bilo je i jest ljudi, i nekih, koji smatraju ljudski rod tako pokvarenim, da bi se ga moglo licjeti samo tim, da se povrati u prvotno, da tako redem, djeluju stanje, da počne novi život. Ima drugih, koji kažu, da su ljudi bili bolji, da nisu imali školu. I kad bi na tom što istine bilo, mi valja, da racunamo sa danasšnjim okolnostima i potrebnim. Drugi umirila većina skupština, ustanje predsjednik „Družbe“, narodni zastupnik prof. Vj. Špirić i te pozdravi prisutne slijedećim nagovorom:

„Slavna skupština!“

Konstitujem dovođanjem broj članova i članica, tako, da skupština može pravo-

od vašega, kojega. Ako, neznate čitati i pisati, mislite tražiti drugoga, da Vas pročita, možda ga za to i nagraditi morate; i još neznate, je li sve onako, kako vam je čitao. Ide Vas sin u svet, u vojnike, na zaštitu: škola mu je i stamota; ako nezna čitati i pisati. Često mi dolazi u pamet muž, koji mi je jedan reku, da bi daš 2000 forinti, kad bi znalo čitati i pisati. Vaša dječa neće trebiti tako govoriti, ako se posluže školom kakvu ovde imate.

Potreba škola, uvidjeli su oblasti, dapače su školu obveznom za svakoga učenika. Već prije više od 30 godina naručiven je zakon, glasan od carevinčkoga vjeća i pobjeđen od Njegovoga Veličanstva cesara i kralja, da se mora uspostaviti svogodje tamo škola, gdje ima u okruzgu jedne ure 40 dečaka od 6 do 12, odnosno 14 godina. To je zakon, za kojega vriješnja su odgovorne c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A kako se taj zakon vrši? Pogledajte štrom ciele Istru, pugledajte po ovom Porečkom kotaru: Po zadnjem školskom izvještaju, ima u ovom kotaru mnoge škole; ima jih redovitih 25 sa 54 učitelja i učiteljica; ima ih u Poreču, Motovunu, Bujaču, u Vrsaru, Višnjancu, Vizinadincu, Cittanova, Umagu, Ertoniglju, Optlju; ima jih, što da daje naša odgovorna c. kr. oblasti. A

presv. g. dra. Vitezica u Krku, družinog pokrovitelja slijedeći pismeni pozdrav, namerjen skupštinarom dne 5. o. m. na Livadah.

Slavna skupština!
Mili skupštinar!

Zahvala da moja visoka starost i veoma slab vid zaprijetavaju meni prisustovati današnjoj redovitoj glavnoj skupštini. Radi toga kao bivši mnogodani predsjednik i sadašnji pokrovitelj Družbe poručujem Vam častnu gospodu evo pismenim putem moj najdražnij prijateljski pozdrav sa vrućom željom, koju čete za stalno i Vi sa mnom dijeti, da Svetišnici blagoslavi kako do sada, tako i u napred plemeniti rad naše milje Družbe.

Cvaka i napredovala Družba Svetih Cirila i Metoda za Istru!

Zivili skupštinar!

D. R. D. Vitezic

Izvjeđeće tajnika o djelovanju Ravnateljstva družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u upravnoj g. 1903.

Slavna skupština!

Neka je radost danas velika! Družba sv. Cirila i Metoda za Istru prevallila je eto staru Učku goru i došla ovamo u ovaj lepi kraj mije naše Istre. Došla je naša družba ovamo, da bude svojemu puku bliže, da taj puk vidi njezinu skrb, da iz blizgajućeg upozna njezino srce, ono veliko i dobro srce, na kome su se već do sada ogrijale tolike stotine uboge naše istarske đedice.

Premda tomu ovo za pravo i ne bi bio prvi put, što naša družba progovara našemu puku u ovim stranama. Progoverila mu je ona već i do sada — progovorila mu je srcem i ljubavlju velikom, da kada nek je tomu ovaj krasni i sjajni dom — gorda ova zgrada, pod krovom koje se mi sada nahodimo. I u istini je naša družba već u prve dane svojega života, dok je još mladžajna i slabšana bila, svoje liče po sreću obratila k ovomu dragom katuću naše prelijepe zemlje, k ovim vašim i našim Livadama. Tu je ona podigla školu, tu ona okupila Vašu mili dječicu, da ih dobrom i koristnom uči i u-pucuje. Tako je eto prvi put progovorila naša družba Vama, braćo naša, u ovim zelenim i bujnim Livadama. Ali njezino se je srce otvorilo i drugima. I vaša bliznja braća i susjedi Kaštelirci i Brvaržani, a i toliki drugi odaljeni uživaju uvedenim blagodatima njezine neizjermene ljubavi. Brudac, Bedarica, Stoković, Vlakovo, Pula, Vinkurac, Volosko, Opatija, Lošinj, sva ta mjestra i mnoga druga uživaju u blagodati. Ali naša družba nije još završila svoje leipo i dobro djelo, a ne će ga ni završiti tako dugo. Ono, što će uraditi u budućnosti, u rukama je Boga i naroda; moja je pak dužnost, da Vam danas o svoga mjestu prikažem sano to, što je za dobru sreću našega naroda u Istri učinila naša družba u prošloj godini 1903.

Tko je družba? — to Vi znate. To Vam je celi hrvatski narod u svim hrvatskim zemljama: u Istri, Dalmaciji, Hrvatskoj, Slavoniji, Bosni i Hercegovini. On, celi taj nas hrvatski narod, uzdržaje nju tu našu družbu, i da nema njega, celioga toga naroda, družba bi morala propasti. Morala bi propasti, jer su naši ljudi u Istri veliki siromasi, a potrebe njihove u-pravo prevelike.

Kako pak taj naš celi narod uzdržaje našu družbu? Na više načina. Neke od tih načina prikazat ću i ja Vama i to o-sobito pogledom na lanjsku upravnu godinu. Prvi način — to su družbeni podružnice. Takovih podružnica ima u Istri i Dalmaciji do 54. Osim malene iznimke, sve su te podružnice pokazale u lanjskoj upravnoj godini da žive, čime su u velikoj većini slučajeva dokazale, kako im je na srcu uvišena svrha naše družbe. Želja našeg Ravnateljstva bila bi, da se takovih podružnica ustroji što više. Jos ima u Istri mnogo i mnogo sela i mjestra, koja nemaju svoje podružnice, a ipak bi takovo družstvo bilo na čest i diku svakom bilo velikom bilo manjem mjestu. Ova neka je na srcu svim našim rodoljubima, a osobito gg. svećenicima i učiteljima. Liep će to bili dan za našu družbu, kad se u cijeloj Istri neće naći čovjek našeg roda i ljubavi, da ne bi bio član koji družbine podružnice. Ovo neka vredi i za našu liepu Dalmaciju, koja nam je već u tisuću zgrada po-kazala, kolika je njezina ljubav spram nas i naše nesretne Istre.

Nego naš narod može i drugačije ko-nistiti našoj družbi, i to na takov način, da on se svega toga ne osjeća nikakove škede. Kako to? Evo ovako: Neka svako kupuje žigice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Sk. družta, treba li kakove preporuke ili

Od prodaje tih žigica u lanjskoj godini 1903. odpolo da je naša družba oko 8000 kruna prihoda. Što iznosi preko dvadeset kruna na jedan dan. U zadnje vrijeme postavile su se u promet i sumporaste žigice, kojima se radije služe naši ljudi seljakve ruke. Preporučamo našim prijateljima i te sumporaste žigice, i od njih će po vremenu družbu zapasti lep prihod. Kako svake tako je bilo i ove godine raznih tužba radi žigica. Mnogi su se tužili, a neki se i danas tužu, da ne mogu dobiti u pravo vreme naručene žigice. Bilo je dapaće vrieme, gdje se je pokazalo pomanjkanje družbinih žigica u svim skladistima kao na Ricci, Zagrebu i Trstu. Naše je Ravnateljstvo te pri-tužbu proslijeđivalo na tvornicu u Beč i više puta pisanjem i brzojavnim putem odlučno zahtijevalo, da se u izvršavanju na-ručba ne zateže, jer da se time hardozol-ovljuje od čega i družba trpi ne malenu stetu. Iz Beča nam javili, da je pomanjkanju žigica krivo, što se uslijed zla vremena nije moglo dobiti iz Ruske i Galicije po-trebno drvo. Međutim nas je Bernard Furtić, tvorničar, s kojim smo svesjedobno sklo-pili ugovor za prodaju žigica, izvjestio, da se je on složio sa nekim drugim tvornicama i s njima ujedno ustrojio družtu, koje se zove „Solo“. Polag ugovora vezana je sada naša družba s novo ustrojenom tvrd-kom „Solo“, koja je našem Ravnateljstvu zajamčila, da će se strogo držati uvjeta sa-držanih u ugovoru i nastojati, da se pro-daji družbinih žigica podade što većega mala. Naše pak Ravnateljstvo sa svoje strane jamči toj Slavnoj skupštini, da će u-nastojati iz svih sila, da se neurednosti u nabavljanju žigica ne ponavljaju. Svim ro-doljubima i prijateljima naše Istre postavlja pak ponovno na srce, da ne kupuju druži-ja žigica osim onih, koje nose na trobojno skupštini napis: „Žigice družbe sv. Ci-rija i Metoda za Istru“.

Naša družba ima osim toga još i liepu dobit od prodaje cigaretnog papira. Veli ro-doljub gospodin Stjepan Gamulin, u Jelsi (Dalmacija), proturao je družbene papirice i tutlače čak i u Ameriku, među tamošnjim našim ljudima, tako, da je od prodaje toga sva-noga papirica u lanjskoj godini našoj družbi odjala skoro jedna hiljadu kruna.

S prodajom družbene cikorije nismo osobito zadovoljni. Družbina cikorija je vanredno dobra, pa nam je začudno, kako ju naše vredne Hrvatice još uvek malo uporabljaju.

Naše je Ravnateljstvo uvidiv veliku korist. Što bi ju ono moglo imati od pro-daje razglednice, stupilo u tu svrhu u pre-govore sa I. hrv. knjižarcem u Zadru. Nego, na žalost, zadarska je knjižarcica u posljednji čas prekinula pregovore, i družbene se razglednice nisu mogle staviti u promet. Međutim se naše Ravnateljstvo obratilo u istu svrhu drugama, te imade, da ćemo do skora imati na prodaji i družbene razglednice.

Sva na poduzeća stavljam na srce našim rodoljubima i prijateljima.

Nego naša bi družba i sa svojim po-družnicama i sa prodajama družbinih pro-izvoda prolazila dosta slabo, kad ne bi bilo druge ljubavi, kad nebi bilo sile požrtvovnosti. Uzmimo u ruke koju god hoćeće hrvatsku novinu iz kojega god hrvatskoga kraja, i svagdje ćete naći skoro kao stalnu rubriku onaj lepi naslov: „Za držbu sv. Ci-rija i Metoda za Istru“. Tu sam se bilo prinosi. Tu se vidi, kako naš dobri hrvatski narod u svim hrvatskim zemljama: u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, Bosni i Hercegovini, gotovo neprestano misli na ovu našu Istru, na našu malu, nevoljnju dječicu, kojoj lakoji Talijan uskrácaje nauku — uskrácaje sreću i blagostanje. I mi čitamo: „Sakupljeno za istarsku družbu u veseli družtvu prigodom blagdanja: krsna, kod Zenidbe, prigodom smrti tuga i toga, nakon zdravice domovini itd. itd. Uvek, uvek spominju se oni, naši dobri ljudi naše tužne Istre i radi toga neka im je i od nas, od naše družbe i od celioga našeg istarskoga puka najveća hvala i bla-godarnost. Bog neka ih žive! Živjeli!“

Ali naša družba događa puno i onim našim prijateljima, urednicima raznih hrvatskih listova, koji sakupljaju za našu družbu. Mučan je posao tih naših pri-jatelja. I hrvatskih novinara. Oni Vam da-pa dan bilježe sve što dodje novca za družbu, imena prinosnika objelodanju u svom listu, a novac u svrhu naše Ravnateljstva u Volosko. Mučan a često i vrlo neprilican je taj posao, no naš hrvatski novinar ga rado obavlja, obavlja ga i dušom i srećom. Ali i drugačije koristi hrvatsko novinstvo našoj družbi. Treba li najaviti kakvu družbenu zabavu, ili pri-objići kakvu vies, koja se tite našeg

poticaja da narod radi za družbu — eno hrvatsko novinstvo, gdje se upravo takmi u velikoj svojoj ljubavi spram nas. Tim isto naše novinstvo drži uvek otvoreno pitanje o našoj družbi, doprinjata najvećma napredku iste i mi možemo sa stanošću uveriti, da se je ova naša krasna i dječa-čana novina najvećima njegovom zaslugom ovako razmaha i cijelom narodu tako draga i mila postala.

U tom krasnom nastojanju itiču se osobito „Obzor“ i „Novi list“. Obilni su prinosi, što stizaju i na druge hrvatske listove, kao na „Hrvatsko Pravo“, „Na-rodne Novine“, Zadarici „Narodni list“, „Narodna Obnova“, „Agramer“, „Teghlatt“, „Hrvata“, „Glas naroda“, „Naše Pravice“, „Naša Sloga“ itd. itd.

Neka žive naše slavno novinstvo! Vječna mu slava i trajna spomen u našem istarskom narodu!

Velika je ponos, što je u lanjskoj godini stigla družbi kroz naše velevriddne hrvatske novine. Velika je to pomoć, oso-bito ako uzmemo u obzir lanjske tužne žalosti, dogadjaje u našoj dragoj Hrvatskoj. Tamo je, kako je poznato lani proteklo, krv, bilo je mnogo ubijenih i ranjenih, pa su se onda u narodu sakupili prirosi za one nebezige žrtve, za sirote naštradalih domoljuba.

Pa i drugačije, izravno na samo

družbino Ravnateljstvo stiglo je družbi prelijeplji darova. Najveći i najpozajmiji ta-

kovi darovi jesu slijedeci: Posušnjica, Vo-loško (700 K.), Posušnjica Split (2064-01 K.), Zapisi pokojnika Čajice Kundeka (6274-73), Katarine Budicki (400 K.) Stjepana Iljasević (200 K.), Ružice Kvaternik (198 K.), Franu Pevalek (1956-50 K.), Čitaonica Starigrad (200 K.). Zatim od prodaje koledara „Ciril i Metod“ (200 K.), od plesa zlate hrvatske omiladine Rieke i Susaka (3000 K.) i prihod velikog koncerta u Zagrebu od 14. ožujka 1903., koji je družbi namaknuo prelijeplji dar od 6263 kruna. Nego vrli odbor te zavabe, koji uz slavnoga starinu pjesnika velemožnoga gosp. Ivana vitezza Traskoga, velikoga prijatelja Istre, broji među svojim najradnijim i najpozdravljivim članovi-vima velevriddnu gocepop: Eduarda Kor-nićera, V. Fr. Marinčića, Milana Suhaneča i Frana Šarića, priredio je i ove godine takav koncerat, i opet namaknuo našoj družbi prelijeplji dar od preko 5000 kruna.

U novije se vremje taj odbor razslojava, ali se odmah zatim neki njegovi članovi našli udraženi u drugom družtvu, koje se

zove: klub zidara družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Svrha je tim našim zidarima,

da po svuda i u svakoj zgradi i prilici sa-

kupljaju prinosove za našu družbu. Ti zidari su već do sada, kako čujemo sabrali oko neko 600 kruna, sve tako: novčić po novčić!

Uključujući tim našim dobrim i ve-

likim prijateljima srdacno: Živjeli!

A slijedi su se u prošloj godini naše družbe i mnogi novčani zavodi u Hrvatskoj i Slavoniji. Tvrdio se nadamo, da ćemo da mala moći priobediti narodu ve-selu vjest, da su se družbe slijeliti svim novčanim zavodima u svim hrvatskim krajevinama. A zaboravila nas nisu ni naša braća u dalekoj Americi. Primili smo od njih lie-pih prinosova, i osim toga oni gledaju da i drugačije koriste našoj družbi, kao ku-povanje družbinog cigaretnog papira itd.

Osim toga oni nastoje i oko toga, kako bi i među njima uхватila maha prodaja družbinih žigica.

A sto da kažemo o onoj veličanstvenoj skupštini u Vinodolskom Bibiriju? Bilo je to neđedje u mjesecu veljači o. g. U tom lepotom i pitomom mjestu našega hrvatskoga primorja, skupili se rodoljubi — a na čelu im tamošnji velevriddni svećenici — i u-glavise, da će savzati u Bibiriju veliku pušku skupštini, kod koje će biti govora samo o našoj družbi sv. Cirila i Metoda. I odista na rečeni dan sabralo se u Bibiriju neko-like tisuće naroda, a džamii tamošnji pravci ustali, da jedan po jedan tamošnji sabr-ljenom puku cilj i svrhu naše družbe, do-tičuti se naravno i naših tužnih prilika u Istri. Tu je, palo upravo prelijeplji riet:

„Nas mora upravo srce zasebsti, rekao je jedan govornik, kada vidimo, kako neprilican je taj posao, no naš hrvatski novinar ga rado obavlja, obavlja ga i dušom i srećom. Ali i drugačije koristi hrvatsko novinstvo našoj družbi. Treba li najaviti kakvu družbenu zabavu, ili pri-objići kakvu vies, koja se tite našeg

mjese. Ta istarsko dieće, kako je ono rokac omaj velevriddni hrvatski rodoljub, nije tu-dijinac, ono je dieće, koje je hrvatski maj-ku silalo kao i ti brate, jedino te Bogu molilo kao i ti, istim jezikom zbori kai i ti, hrvatske pjesme pjeva kao i ti, hrvati sru-hatski grdu kai i ti, za tu grdu da-je život kai i ti.

Tako se je, vidite, istarska braća, go-vorilo u Bibiriju za Vas, za Vašu dječicu, za Vašu zemlju. A nje se samo govorilo, već se je i radiло tam. A evo kako: Po dve-đesetih rođoljubova išla bi od seća de-sela, od kuće do kuće i za istarsku si-ro-tinu sabrala novčić po novčić. Svi su da-vali, svi: I staro i mlado, i senko i mužko i imučno i siromašno, I male dječice, če-jice, ona dječice koja su na skupštini čula, koliko zlo, kolike nepravice tripti naš istar-ski puk, svijala se oko svojih majka i go-vorila: Dajte mamo beć, zač ako ne — te nam Talijani. I ljudi davali i tako se najviše medju siromašnim svjetionim sabravlišem dar od 700 kruna. Živjeli vredni naši Bibiriro!

A tako se od prilike radi i drugje. Tako čitamo u pismu slijenom nam iz Visa nakon zavabe, što su je tamodjili ma-đi rođoljubici, deli u korist družbe, ove lepe rieti: „Primiti, Šlav, Upravo, ova svrlj. Velika je naša radost, koju osjećamo, da ovim bar nešto uzradimo za blednu nam Istru, za koju se to SL društvo tako za-imbije. Najsvećanje Vam obećujemo da će-mo unaprijed svake godine předeti po jed-ko takvu zavabu itd.“

A i tu, među nama, nabodi se ve-levriddni domoljub, komu nai narod u Oprtaljčini ima puno da zahvali, a tako i naša družba, koja se je on lanjske godini sjetio prelijepljim darom. Taj veliki pri-jatelj naše družbe i naroda našeg jest ve-lečastni gosp. Josip Knava, zupupravitelj u Topolovcu. Taj dobar gospodin darova je našoj družbi u sv. Luciji, kraj Oprtja, svoju kuću i dobar komad zemljistja. Kuću je družba iznajmila domaćem čovjeku, koji je tam otvorio „trgovinu“, što će ta-kodjer biti od koristi za onaj naš okolišni narod. A i drugačije će ako Bog da, rođoljubni dar velečastnoga g. Knava, tega prijatelja puka, doneti onomu narodu i dobra i blagoslova. Bog neka pozivi pleni-točnoga darovatelja! Živio Knava!

Slavna četa družbinih članova u te-meljitelju porasla je prošle godine za pet novih članova.

1. Josip Knava, Topolovac.

2. Grof Norman-Ehrenfels, iz Valpova.

3. Dr. Anton Grgurina, Ljetnik iz Ru-kave.

4. Abiturienti. Sušačke gimnazije za god. 1901/02.

5. Abiturienti. Sušačke gimnazije za god. 1902/03.

Živjeli! Bog da, pa se do godine svjetla četa pomnoži i drugim časnim imenima!

I tako elo, pomoći Bogu i ljubavi dobro-hrvatskoga naroda, naša je družba mimo na poklon dobivena kuće primila u prošloj godini krasnu svotu u iznosu od 74558 i 70 para.

(Slijedi)

Iz carevinskoga vjeća.

Bed. 8. maja 1904.

Netom minuloga tjedna imala je za-stupnička kuća 4 sjeđnice. Prošle su po-prilici kao i one dvih prošlih tjedana.

Predsjednik stalno sporazumno s vla-dom i Njemicima, počinio je i opet grubo jedno narije.

Ponedjeljak, posto se je do preko četvrti ure čitalo podneske, proticao je (prgovoriti nezna pošteno ni jedne iz-reke) nekjakvu izjavu. U njoj najprije po-bljasa sam svoju izjavu od 26. aprila t. g. gdje je bio odustao od izbora krovne deputacije, jer je tome prigovorio zastup. Choc. Pak veli, da se je od tada nješto drugo naučio, da naime izbore nisu predmet razprava, da jih on može sam nare-diti kad hoće, da mu to dragi predmeti kai ni prešni predlozi nemogu predici. Protićit će, pozove zastupnike, da odaju cedulje za izbore krovne deputacije, i nekih članova pojedinih odbora. Njemic su već na to pripravili bili, pak se oku-pili okolo zare za sabiranje izbornih cedulja. Dvojica su čvrsto držali Zaru, a ostali bacali su u nju cedulje. Za rief su se glasili Dr. Stransky i Prašek, bacili su Choc i drugovi, al je za to cedule i sabravlo, i sabravlo jih preko sto. Steper kad bijaše to gotovo, i kad su činovnici odnesli Zaru, da je predsjednik riet Dru Stranskou, pak Prašek, pak Chocu, Jedan za drugim su prosvjedovali proti postupku predsjednika, odnosno vlaste i

Nastavak u prilogu.

Nevremě od 4. t. m. u Puli. U sredu 4. t. m. malo posle 9. sati na večer počelo se nebo tako tmurili, da se držalo da će se sav pakao sašuti na zemlju. Uz strahovito bijeskanje nastane na jednom takav vihar, da je svatko bježao ko bez glave da se ukoni nevremě. Uz gromovo trganje krovova, kao primjerice na zgradi lučkog poglavarstva, gdje je bez preljetavanja, izglio smještaj celi krov sa zlepincima i gredama, najviše stetanje je u luci ladnjicama i većim jedrenjačama. Silni toj vihar, što je trajao do 20 minuta, uništio je do 50 malih ladnica, i više većih ladja usidrenih u luci. Konstatirati moramo sa žalosću, da je namjno, najviše stete našem prijatelju i rodoljubu g. Ivanu Orliću, trgovcu vinom, po domaću Zvaniću, na c. k. sudu u Pazinu. Njemu je vihar odnio u luci usidrenu ladju "Dobra Marija", krcala punu vina do 90 hekti i razbio ju k. kakvu staklenku, te uz svu pripomoć od strane lučkog poglavarstva i mornarice, jedva da je spasio nešto vina. Tom prigodom razbijeno su "sasma" dvije ladnje drustva "Sokol" od kojih jedna — krasan i ukusan "skala" — jedva pred 4 dana po pravijen i uređen spušten u more, sasnuju unistem tako, da ga nije moguće više popraviti. Dobro bi bilo sa strane rođaju, da bi bar donekle priskočilo drustvu "Sokol" prinosima u pomoć, da uzmogue nabaviti novu ladiju, što jo "Sokolu" u Primorskim krajevinama od prike muže za cilj kolostva, a tim više još s narodnog gledista, kad pomislimo, da naš "Sokol" prigodom izleta i vježba, na moru, jedini ponosno na svojim ladnjama vije na krasni hrvatski barjak, slo mora da uznese svako pravo i poštenu hrvatsko srce. S toga toplo prepričamo rodoljubnom, občinstvu naš "Sokol", koji je uvek dostojno i častno, po sve naš Hrvate, vršio svoju, zadaču u ovoj izloženoj točki hrvatsva.

Svedski kralj u Puli. U petak dne 6. o. m. u 8 sati i 45 časova u jutro na carskom brodu našo ratno mornarico "Pelikan", došao je u Pulu iz Opatije svedski kralj Oskar II. Nakon što je obišao Arsenal, Arenu, muzej i druge znamenitosti grada, odputovan je u 4 sata posle podne na istom brodu u Trst, odakle je otišao u svoju prieštolicu Stockholm.

Porotno zasedanje u Rovinju. Buduće porotno zasedanje na okružnom судu u Rovinju započeti će dne 20. junija o. g. Porotiće predsednik datorski savjetnik g. Dr. Tušat, a zamjeniti će ga savjetnici onog suda gg. Kummerlin i Devescovi.

Slovensko Društvo u Pulju. Pod imenom ustanovili su ovđi nekoji mladići Slovenci, poglavito iz Kranjske, za se posebno društvo. Pravila je već potvrdilo namjestništvo u Trstu. To su navadna pravila zabavno-poučnih društava, samo sto imaju još neke osobite ustanove, na primjer, da će se društvo brinuti za namještenje svojih suplemenika u Puli i da će potrebnim davati podrštu do najvećeg iznosa 30 kruna mjesecnih.

Briga za namještenje dobra je nakana, a podpmaganje u novcu, može se reći unapred, biti će vrlo teško i bojimo se da društvo u tom smjeru neće moći učiniti ništa dobra.

Na ustanovnu skupštinu, koja je bila prošlu nedjelju po podne, bili su medju imim pozvani i došli su L. Kriz, Dr. Laginja i Dr. Zuccon.

Sva su trojica pozdravili društvo izjavivši ujedno svoje misli gledi istoga: Dr. Laginja izjavio je, da po njegovoj misli toga društva nije trebalo, nego se i ovi Slovenci, kao mnogi stariji mogli prikupiti k obstojećim već društvom i složnim silama raditi za održanje narodnosti i skupnosti. Ali kad je već drugačije utvorenje, prepričao je, neka se ozbiljno radi i neka se ustvari.

Radnik Čehun kašao je dokazati, da bi svi Sloveni morali stupiti u socialiste. Odgovorio mu se je, da socialisti u Puli sile medju naše tajanstveno, čemu se moramo oprijeti, a s druge strane da je svakomu organizovanom radniku Sloveniju slobodno bili članom slovenskog narodnog društva, dapače da mu je to i dužnost.

U odbor su izabrani Andrej Pirc predsjednik, pak Ivan Gornik — Petar Selina — Josip Ojstersek — Alojzij Meznarič — Ivan Rant — Anton Gantai — Ivan Male — Alojzij Bratož — Ivan Lekškovec. Zamjenici: Anton Valtić — Josip Matnič — Pavol Gerl.

Vredno je spomenuti, da se na toj skupštini nije gostilo ni pilo. Ako bude društvo trezno radio, moći će stogod i drbara biti. Ako li bude drugačije, onda se je prošlu nedjelju u Puli rodilo jedno mrtvo diće.

Pazinski kotar:

Iz Tlačana pišu nam 1. o. m. Dugo smo šutili, g. uređnici, misleć da će kod nas krenuti stvari na bolje, nu pošto idemo svaki dan na gore, više šutiti nesmijemo. Za danas nećemo dirati u našu občinsku upravu, koja je vodjena posve u talijanskom duhu, ali Vasom dozvolom, prorešetati ćemo i nju. (Izvolete, ali samo stvarno i nepristrano. Op. Ured.)

Osvrnućemo se danas na jednu zanimivu obitujuću, ovlađnjaču načelnika Venceslava Križanića u na žalostne posljedice po njega.

Dne 18. pr. m. tužio je on naime čestitog našeg rodoljuba g. Desara Ivana, po domaću Zvaniću, na c. k. sudu u Pazinu. Toga dana vodila se proti njemu razprava ali je on od obtužbe bio riješen, kao što su ga do sada uvek rješile i sudbene i političke oblasti od prijava i obuzbuvačkih krajnja, Šarenjaka, prodanaca i odpadnika.

Ovaj put tužio je načelnik už Zvaniću i drugih 5—6 naših rodoljuba radi govorušu pjevali omiljelu: našu pjesmu: "Oj Hrvati još živi" sa poznatim zaključkom: "Proklet bio i daj i daj i s vake domovine." Tom pjesmom ili bolje reču tim zaključkom, našao se uvrđenjem naš g. Vence, premda je on sto i sto puta pjevao i sam tu pjesmu, dok je bio naš, i dok je mislio, čituo i radio kako to čine svi posteni Hrvati one obične.

Mi doista neznamo, kako se je mogao očuliti uvrđenjem od one nedužne pjesme, ta ona je nepereno občenito protiv svim izdajacima svake domovine. On tvrdi uvek, da on nije izdajica, da je on uvek onaj stari Vence, koji se jo pripao 5—6 godina ranije u naših redovima, čemu se dakle ide sada na naš pjevado srditi radi pjesme, koju mi bivaše još pred koju govorio učili mi i draga.

Prije razprave rečenoga danu pozvao je sudac našeg Zvanića — (posto je kod njega već prije bio načelnik) to mu kazao da li je pripravio dati načelniku ruku pomirnicu, našto je g. Desar odlično izjavio, da mu nedaje ruke, neka se pravda vrši. Premda je je i načelnik oko njega laskao, ipak Desar nepopusti te smo stali, da bi bio radje platio globu ili posao u tamnicu nego li podao ruku nekadanjemu prijatelju istomisljeniku i suboriocu.

Kad je načelnik uvidio, da nemogu ni sudači ni on sam našta opraviti kod Desara uz tegu obtužbu te se obvezao platiti parbene troškove i podpariti. Djačkomu podporučniku dnu društva u Pazinu" 20. K. Ti troškovi neće biti neznačni, jer njegov odvet. Constantini nije ga zastupao na sudu dva puta budava i naši odvjetnici nisu dužni ujemu za ljubav hadava raditi.

Da pravo kažemo, mi ga žalimo, jer znamo, da nebi ovakav bio, da se nije dao posve u sake njegovih narodnih dugmana. On će to jednom i sam požaliti, samo neka pazi, da nebude prekrasno. On se načini sada na klizkom putu, pa ako se oklizne sve do dna, onda mu neima više spaša.

Novotarije novog župe-upravitelja u Krngi. Od tame pišu nam 30. aprila 1904. Prošloga mjeseca marta stigao je amo veleć. g. Zugelj — ili kako ga nazivaju trčanski "Zidovčić" Zugelj, koji bivaše od patrona u Pazinu izabran odvje za župnika, pa kasnije uslijed poznatih Vam događaja, namješten kao župe-upravitelj. Po duši rečeno, mi mu se nismo veselili, ali suditi ga nismo mogli, nego po onom, što smo o njemu čuli i čitali koli u naših toli u talijanskim i "madžarskim" novinam. Sada ga možemo prilično već suditi i sami po njegovih ovlađnjačih djelih.

Tako je primjerice na blagdan Majke Božje dne 25. marta prvi put misio u našoj župnoj crkvi te nam se je poslje Evanđelja predstavio kao "knez mira", rekav da su mu svude, gdje god je služio, bili svi vjernici prijatelji. Poslijepropovedi posao je na oltar te zapjevao "Credo" bez para i manta, što nas je sve iznenadilo, jer to nebjijaše do sada kod nas običaj.

Kod nas bijaše od pamtimeva običaj, da se na ulični nedjelju pjeva sv. Evanđelje hrvatski, ali gospodin župe-upravitelj pjevao je po latinski, neznamo po čijem nalogu ili savjetu.

Posljive sv. mise bio je ovđe običaj, da se pjeva "Budi hvaljen", nu on se toga više nedrži, valjda po nalogu svojih predpostavljenih ili po savjetu pazinskih patrona.

Kod popoldašnje službe božje pjevali

smo sa orguljama litanje dokim ih od sada sam izmoli, da se ne može.

Mi za to ne znamo: otkuda to dolazi.

Je li to njegova volja ili zapovijed viši?

Nauk križanski za djecu držali su njegovi predstavnici u crkvi, a on ga drži u župnom stanu. Nerazumijemo ni te no-

varije, jer je naša pamet prekrata.

Na blagdan sv. Marka kod procesije ostalo bi bilo bez pjevanja, da nije počeо pjevati mladići crkveni pušnici.

Ovdješnji, "mučići" nam se rugaju, da je, to njih župnik, u naš da će tekar doći. Mi njim ga rado prepričamo, ali on bi morao biti župnik svima, nipošto pak samo narodnim odpadnicom.

G. župe-upravitelj kaže doduše, da nije Talijan, sto mu mi u ostalom i vježbajuću one sa hrvatskim napisom, nu sve badava, jer g. Ivan Ponis, koji ima prodaju duhana i c. k. župnikom.

Takvo postupanje g. Ponisa (Pónisa) nije samo nepravedno, već i protuzakonito

jer nama daje zakon pravo, da: našu m-

raju sva c. k. oblasti služiti u našem hr-

vatskom jeziku, dakle i hrvatski tiskanicami.

Dajemo dakle i ovim putem to doznanje už. župnjatu, koje bi imalo poznati g. Ponisa na red i načiniti mu da nabavi potrebile tiskanice jer ako misli, da mu je dosli držati samo talijanske tiskovnice, tada neka se seli među Talijane, pa bilo i tamo u Kalabriju.

Nebudu li pomogla ni ova javna pričužba proti njemu, imademo još jedno drugo sredstvo, pomoći kojega smo stalni doći do cilja. Čekamo Vas dakle g. Ponis na djelu!

Koparski kotar:

Novočenje u Kopru. Od tame nam pišu, da će se obaviti ovo godine novočenje za onaj kotar slediće dana: dne 24. maja za mladiće iz občine Kopar, dne 26. za mladiće iz občina Dekan i Marzige; dne 28. za občinu Milje, dne 27. za občinu Dolina i Klanec i dne 28. za občinu Pomorjan i za sve tudjine, koji se načine u ovom sudbenom kotaru.

Draguć, dne 28./IV. 1904. Dne 23. t. m. imali smo ovđe izbore za upravno vijeće. I ovđe su među jednokrvnom branom dvije stranke, naša hrvatska i tako zvana istrijanska, koja pod tom maškarom pleše, kako joj talijanski kapurioni sviraju.

Naša stranka je privržen nakon okolo 16 god. sto ovđe obstoji upravno vijeće, otvoreno i složno glasovalo svoje zastupnike, nekako, da protiv stranku. Mnogo pak nade u pobjedu, jer su dva bogata sijora iz Pazina u 8 sata u jutro već u Draguću bili, da pasu svoje ponizne ovčice, koje iz njihovih magazina polenuti na krčenje jedu. Kad su u tih dragački kapurioni ugledali, bili su sjegurni o pobjedi, jer je trećina osoblja na naš slojevje pučanstva. Prije svog odlaska odlikovao je poglavice oblasti i predstojnike društava razinimi redovima, na čemu mu se odlikovani, osobno zahvalile. Premda je kralj Oskar. Skrtnio im odlikovanje, ipak nije zadovoljio sve one, koji že obterili svoja junaka pre. Šta će, tko bi naprekao kruha čitavom svetu? Mi obični ljudi oprtimo križ, ako ga ved moramo nositi, radjaju na ledja, te prištimo velikoj i maloj djeci, koja žinu mržnja do svega, što je naš, narice.

Iz Opatije pišu 6. o. m. Nakon po-

duljeg boravka među nama ostavio nas je jučer visoki gost Njeg. Veličanstvo kraj Oskar, koji ostavlja među nama vrlo ugudnu ospomenu. Visoki gost bivaše vrlo pričajan sa svakim, s kojim je došao u doticaj, a to je učinilo najbolji utisak osoblja na naš slojevje pučanstva. Prije svog odlaska odlikovao je poglavice oblasti i predstojnike društava razinimi redovima, na čemu mu se odlikovani, osobno zahvalile. Premda je kralj Oskar. Skrtnio im odlikovanje, ipak nije zadovoljio sve one, koji že obterili svoja junaka pre. Šta će, tko bi naprekao kruha čitavom svetu? Mi obični ljudi oprtimo križ, ako ga ved moramo nositi, radjaju na ledja, te prištimo velikoj i maloj djeci, koja žinu bezbrinj, da se pozabave igračarima.

Kralju Oskaru stavilo je na razpolaganje uprava ratne mornarice carsku jachtu "Pelikan", na koju se je rečenoga dana ukrcao pozdravljeni srdično od poglavica oblasti i od mnogobrojnih gostiju. Odputovan je — kako kažu u Polu, gdje će posjetiti arsenal ratne mornarice, rimske starine i sve što ima Vaš grad važnijega.

Štefan mu put i vratio se opet u našu sredinu!

Dragi naš visoki i mili gost, veliki vojvoda Luksemburški imao bi odputovati oduve 15 ili 16. o. m. ravno kući u svoj Luksemburg.

Taj visoki gost poznat je među nama i od maloga djeteta; a sve ga visoko ceni i stuje radi njegove blage čudi i dobrote srca. Njegova milostilost desnicu očute osobito desto domaći siromasi, kojo podupire bogatom milostinjom po onoj evandjeoskoj: da ti neznaš ljevice, što čini dobra desnica. O njegovom milosrdnom i plesnitom srcu da bi se mnogo toga napisati.

Mi zelimo tomu plemionitoj Strelju, sretan put i vratio se opet oravno, gdje nam je uvek čbro došao.

I tako malo po malo ostavljaju nas visoki gosti ali nam ih još ostaje uvek više nego li druge godine, što je liepin znakom o napredku naše krasne Opatije. Naše velezaslužno občinsko, zastupstvo dogovorno sa opatijskim privredama postavilo je po naših trgovih, cestah, pu-mjesti i našem hrvatskom jeziku, kojim se tiskanici i t. d. tiskanici, na kojih bi bilo hrvatske nadpise, kako ih puk

koji ima samo sl. Trstu, u tablu i ak nemopisnicu, isom, nu putu tiskanice, hapisom, nis, koji tračnicu, u molbu, grožnju, uještju, u no ko- (Poniža) zakonito- nos mo- sém hri- i liska.

to do- malo po- mu, da o misl, tiske tis- talijane,

na pri- jedno o stalinj. Poniš

pučke edavno stovlja stojecu akov- odsjeka

un ut- ilbor u pravno

bora u larstva e proti

mo do tro pi- zo ne-

on po- vno kraj a vrlo u vro- bošao u ulisak Prije ob- ni re- sobno kartario sve prsa- vromu, ako ja, te zinu na-

zpolna- inčulu dana lavica Odpu- lje će imski jega.

nasu veliki tovati a svoj nema- ceni brote oso- upire jeos- dobra ple- na- tarep, gdje

nas uwick epi- atije, stup- cima, pu- puk

starine zove, što je syake hvala vrijedno, se tako i vanjskim načinom pokaze, Opatija nije ni njemačka ni talijanska, hrvatska. Jedno bismo ipak imali privititi tim nadpisima, i to bez mit najčešće, da ikog uvredimo. Želili bili, da se zablisti u to male ne nazive mjesto, cesta i puteve, tako jer koje ime kojeg našeg narodnog velenja. Zar nebi bilo po nas i po našem dično i ponosno, da sijaju među pisima imena našeg Dobrile i Viteniča, Gundulića, Preradovića, Jeladića, Strossmayera, Katića, il kojeg god još možda zaslužnijeg velikana? Da je ovo naše krasno mjesto po nekreću načinu premašilo i talijani, vidjeli bismo da se pridla imena njihovih narodnih velenava po zidinam i kućam naših. Nebudimo i u svemu maleni i prekrumni — i pokazimo — ako smo i siromašni, da ne ponosni na sve što je naše.

Svečan danječek biskupa Nagla u Lovranu. Tričanskom "Zidoviču" u Lovranu, da su tamo dočekali vrlo većim načinom presv. biskupa Nagla, koji je došao tam dočili sakrament pojede. Pod slavolukom, na kojem se je napisao "Salve" dočekalo je biskupa občinsko zastupstvo za načelnikom, koji je pozdravio biskupu nazivom mu dobrodošlicu. Za graviranje unzara podao se biskup u župni stan, gdje je kasnije primio deputaciju, među ovim i onu občinskog zastupstva.

Znatajno je da dočekuju i pozdravjuju preav. biskupu najsvetije za ovog njegovog posjeta u našoj Liburniji narodni odigradnici poprdili, mački i talijanski ličer, kojim je crkva i sv. vjera zadnja misao na svetu. Bog 'zna hoće li koji upozoriti presv. g. biskupu na ovu ne-pobitnu činjenicu!?

Lovrani Komanjelli opet kod biskupa Nagla. Ako me možda nije već koji pretekao, gosp. uređite, izvolite prijeti u Vaš list slijedeće:

I opet se je sakupilo veliko vijeće slavnog otca lovranske podoštarije, a poslu budućeg župnika.

Doznali su najme ti otci, neznam iz kojeg autentičnog vrela, da bi imao biti imenovan tamošnjim župnikom jedan svećenik (nomina sunt odiosa), koji da nije pravi patriota i propagatori della nostra santa causa, del' italiano.

Slavno vijeće je nakon kratke debate odločilo poslati deputaciju pred biskupu sa dvima molbama. Jednu, da za volju božiju ustegne dekret, ako ga je već posao ili misli poslati gore navedenomu svećeniku. Drugu molbu, da neka im posalje svećenika po kopiju-pok. Dragovine, ali pak kojeg Talijana iz Trsta ili Kopra. Da bi njihove molbe što više biskupu imponirale, išli su po cijeloj župi, k svojim zaplijenjenim marijanetama, da bi te molbe podpisali. Reč bi da su dobili blizu stenu križe (jer podpisati se nezadru, jer Kukuma ih nije još toliko naučio), od većine pako, da nisu ni sami znali o čem se radi, i što su podkrtili. — Majstori su ti naši talijanци za varati naš pak.

Neznamo kako je primio, prošle sultane preav. biskup, te pobožne kampionate talijanskih bezvjezaca. Naš biskup se je mogao osvjeđeniti prigodom kanonične vizitacije, da u Liburniji, kamo i Lovran spada, Talijana nema. Dakle neka se ne igra ni sa lovranim pukom, jer će Presveti inače dobiti, da će i ono malo vanjekih ljudi, koji polaze crkvu, istu zapustiti. — Dakle biskupe! poslujuće samo te lovranske džefite i talijanske liberalce, pa onda ne falti!

Bogu je za plakati kad se naravala hrvatskoj djeci talijanima i to u poduzimanju katekizma u lovranskoj školi. Djece im a od toga toliko koristi, koliko bi je imao lovranaki puk od njemačke propovedi, kad bi mu bio takvi presv. biskup prigodom svoje vizitacije.

Dakle učite sve narode, samo ne Hrvate, u njihovom materinskom jeziku! Jos ovo: Znano je pjesu ovih redaka, da je bilo rečeno nekoj svećenicima na ordinarijatu, nek uče djecu vjerovanju u skoli u njihovom materinskom jeziku, kažući zatim se alija, obratne dekrete. — Kako se to slaže? — L.

Razne primorske vesti. Novi pomorski kapetani i podkapetani. Pred izpitnim povjerenstvom u Trstu položili su izpiti i doobili diplome kapetana duge plovitve g. Andrija Politec iz Starigrada na otoku Hvaru, a diplomu podkapetana gg. Zdenar Dabinović i Gašpar Jugović iz Dohrote u Kotoru.

Za učiteljske konferencije neima letarski zemaljski odbor novaca! C. k. ko-

tarsko školsko vijeće u Kopru pričelo brili proračun i izabrali novi upravni odbor i to: zemaljskog assessora Dr. Ivana Cleua za predsjednika, vladinog savjetnika Pollakowitz-a za podpredsjednika, a potvrđivali na novo za odbornika g. Fortunata Vivante ravatelja "Kredita" u Trstu. Tekom lanskih godina primila je ta željnjica kruna 211.902, a potrošila kruna 365.498; dokle prisiljeno je kruna 158.596. Dogodilo se je dakle, a tako će se i ujapred, pagi Pantalon! Hrvati su u dići pravo imali, kad su bili proti takovoj željnjici.

Ispit za učiteljstvo u Gorici. U pondjeljak započeli su pismeni izpiti na e. k. ženskom učiteljstvu u Gorici. K izpitu prislagalo se je što redovitih što izvanrednih kandidatkinja 70, i to 35 Slovenskih i Hrvatskih ženskih učiteljstava.

Nakazu od Jerika. Čitamo u zadnjem broju "Narodnog Lista" pod naslovom: Kako c. k. oblasti poštuju hrvatski jezik i slijedeću nakazu hrvatskoga tobožnog jezika:

Vojska, am. 7. 1. 1904.
Mjestno školsko Vijeće

Kastav.

C. k. zemaljsko školsko Vijeće nakazalo je odpisom 29. 12. 1903. br. 2613. studenti na pučkoj učionici u Rukavcu Anki Čečut placu od 700 K. godišnjih kod ovđesnog glav. parožnog ureda u zaplatnih mjeseci obračuci pščamci od 16. 10. tg. napred uz pravilno namiru. Iznos od 100 K. godišnjih imo izplačati. Mjestno školsko Vijeće rešenoj učiteljici takoder u mjesecih zaplatnih obračukih. Previjeni dokumenti (3 komada) nuka se iz tog uruci pavrat rostarnice.

C. k. Kot. Poglavar.

K toj pogradi od jezika opaža rečen list:

Tako nam, eto, ruže c. k. oblasti naši ljevi jezik. Nasim ljudima pako, osobito javnim uredima postavljamo na mreže da takove i slične c. k. nakaze svaki put vrate onamo, odkud bi i došle. Neka gospoda na kot. poglavarsku uče naš jezik i imadu ona za to dosta vremena. Ako pak neće, da ga uče, neka šibaju od mesta, kojih su nedostojni. Naći će se već drugih, koji će za onakove tute plaće znati obilići s narodom i pismeno i ustmeno na pristojan i dolici način.

Svemu tomu dodajemo mi, da bi valjalo "nakazati" 25 batina po tabanu onome, koji je tu pogrdnu nakazu napisao i podpisao.

Razne vesti.

Sastanak hrvatskih biskupi radi glagolice. U Zagrebačkim listovima čitamo, da će se još ovog čedna tamo sakupiti do 15 biskupa iz Hrvatske, Dalmacije, Bosne, Istre i Trsta na konferenciju, na kojoj će se razpravljati o uređenju pitanja o slavoslavenskom bogoslužju, te će u tom pogledu hrvatski biskupi izraziti svetoj stolici svoje mišljenje.

O tom sastanku nismo do sada čitali ništa, te nemožemo znati hoće li se u istini sastati hrvatski biskupi da razpravljaju o pitaju glagolice. Čudno nam je da se tamo spominju i biskupi Istra i Trsta dok znamo, da bi mogao jedini krčki biskup presvj. Mahnić takvom sastanku prisustvovati, jer su ostali biskupi t. j. presvj. gg. Flapp i Nagl u načelu najodluzniji protivnici naše glagolice.

Br. 212.
Oglas natječaja.

Ujed zaključka, prihvaćenog od občinskoga zastupstva u sjednici od 16. travnja, otvara se natječaj za občinsku primjalu za Barban uz godišnju plaću od 220 K. izplativih iz občinske blagajne u mjesecima obračuka.

Natjecateljice za otvoreno mjesto mogu podnijeti svoje dokumentirane molbenice kod podpisnoga do konca 9. mј.

Glavarske občine
Barban, dne 6. svibnja 1904.
Glavar:
Malabotić.

HRVATI,
kupujte svu papir za pušenje
Družbe sv. Cir. i Met.
za Kastre.

Javna zahvala.

Prigodom smrti neprežaljenog nam oca

Ivana Pindulića

izraža nam mnogobrojni prijatelji i zwanci svoju sućut. Najsrdačnije se s toga zwima zahvaljujemo. Osobitu pak zahvalnost izražavamo veleć. gosp. Nikoli Gregu, koji gá je angeoskom ljubavlju tješio i podkrepio svetočestajstvima naše svete vjere; uglednomu učiteljskom osobljju, koje je sa školskom djecom prisustvovao sprovođu, te napokon svima, koji su surinje ostanke miloga i nezaboravnoga nam pokojnika iskrenim saučescem na vjetni počinak sproveli.

Svevišnji neka zwima naplati!

Omišalj; dne 30. aprila 1904.

Don Blaže, Nikola, Ivan i Antun Pindulić
sinovi za se i za rodbinu.

Pučko piće. Zazvorovo pivo.

Najbolje sredstvo proti plijanstvu, a uz to jestino. Čisti krv i glavu. Problatno za zdravlje i drep.

Pjeoneće limunove bonbone,

svjetski znana, kakovita
preporučuje.

Pivo českého dílny društva

tvornica za orient, elastica i čokoladu
prije A. Maršner

Král. Vinohrady (Česka).

